

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda ügyintéző ügyvéd: dr. Pigler Csaba által képviselt felperesnek, dr. Klausz Tímea jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. november 29. napján kelt 28.P.22.237/2007/14. számú ítélete ellen, az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.699.000 (hatmillió-hatszázkilencvenkilencezer) forintot és ennek 2006. október 9. napjától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 1.400.000 (egymillió-négyszázezer) forint együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes módosított keresetében elsődlegesen - a Ptk. 115.§ (3) bekezdésére hivatkozással - a Honda Accord 4D 2.0 Executive típusú gépjármű kiadására, másodlagosan kártérítés címén annak vételára, azaz 6.900.000 forint és 2006. október 9. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi

kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy a P. Autókereskedelmi és Szolgáltató Kft.-től (a továbbiakban: márkakereskedő) a 2006. május 11-én kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta a fenti gépjárművet, melynek vételárát 2006. július 26-ig az eladónak részletekben megfizetett. Állította, hogy a gépjárművet 2006. augusztus 15-én a márkakereskedő telephelyén birtokba is vette, azt kipróbálta, azonban azt a forgalomba helyezés, továbbá egyéb munkálatok elvégzése céljából az autókereskedésben hagyta. Közölte: a gépjárművet - az eladó előzetes értesítését követően - 2006. október 9-én kívánta a márkakereskedésből elszállítani, azonban az alperes őt ebben megelőzve, a járművet onnan jogosulatlanul elvitte, majd azt harmadik személy részére értékesítette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összecszerúságát. Védekezése szerint a felperes a perbeli gépjármű tulajdonjogát a márkakereskedőtől vételár megfizetése ellenére sem szerezte meg, mert az a megtekintés és a próbaút ellenére nem került a felperes birtokába, ezért a felperes tulajdont sem szerzett, így alappal nem kérheti tőle annak kiadását. Hivatkozott arra is, hogy a gépjármű már nincs a birtokába, azt értékesítette. Szerinte a felperesnek kárigényét a vele szerződő márkakereskedő céggel szemben kellene érvényesítenie. Álláspontja szerint a kártérítés jogszabályban írt feltételei nem állnak fenn, a felperest esetlegesen ért kár összege pedig nem azonos a felperes által kifizetett vételárral. A gépjármű általa valósnak vélt forgalmi értéke bizonyítására vonatkozóan gépjárműszakértői véleményt csatolt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 345.000 forint perköltséget. Az ítélet indokolása szerint a felperes és a márkakereskedő között a Ptk. 379-384.§-aiban szabályozott szállítási szerződés jött létre, melyben a márkakereskedő (szállító) a gépjármű átadását a forgalomba helyezést követően vállalta. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a gépjárművet megtekintette, azzal próbautat tett, azonban annak birtokba adására - a forgalomba helyezés hiányában - nem került sor. Mindebből arra a következtetésre jutott, miszerint a Ptk. 117. § (2) bekezdése alapján a felperes a gépjármű tulajdonjogát nem szerezte meg, így a Ptk. 115.§ (3) bekezdése szerinti tulajdoni igényt sem érvényesítheti az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság a felperes Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapított kárigényét - különös tekintettel a felperes tulajdonjogának hiányára - nem találta alaposnak. Hangsúlyozta: a felperes a kártérítés jogszabályi feltételeit, többek között kárának mértékét nem bizonyította, mivel az utóbbi - megítélése szerint - a gépjármű tényleges forgalmi értékével lett volna azonos.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt, melyben annak megváltoztatását és az alperes marasztalását kérte a kereseti kérelme szerint. Kiemelte: a perbeli szerződésben a szerződő felek konkrét szállítási határidőt nem kötöttek ki, ezért - véleménye szerint - közte és a márkakereskedő között nem szállítási-, hanem adásvételi szerződés jött létre. Fenntartotta azon álláspontját, miszerint az általa megrendelt gépjármű kulcsainak átvételével és a jármű kipróbálásával annak

birtokába lépett, ezáltal tulajdonjogot szerzett. Előadta, hogy ezt követően csupán célszerűségi okokból - a forgalomba helyezésig és néhány további extra tartozék beszerelése érdekében - hagyta a gépjárművet a márkakereskedő telephelyén, aki azt az ő érdekében őrizte. Álláspontja szerint az alperes azzal, hogy az általa a telephelyről elszállított gépkocsit írásbeli felszólítás ellenére nem adta ki, nyilvánvalóan rosszhiszemű birtokossá vált. Hangsúlyozta: miután az alperes a gépjárművet harmadik személy részére értékesítette, az alperes jogellenes magatartása és az őt ért károsodás közötti összefüggés megállapítható. A kártérítés összegszerűségére vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy az alperesi szakértői véleményben szereplő „utolsó új ár”-ként megjelölt összeget kártérítésként elfogadja.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatának fenntartása mellett kiemelte, hogy véleménye szerint a felperes 2006. augusztus 15-én a gépjárművet nem vette birtokba, azzal csupán a gépjárművásárláskor általában szokásos egyszerű próbautat tett. Figyelemmel arra, hogy a forgalomba helyezés előfeltétele a közúti forgalomban való közlekedésnek - álláspontja szerint - a kereskedő részéről csak a forgalomba helyezett gépjármű birtokba adása tekinthető szerződésszerű teljesítésnek. Megítélése szerint a gépkocsi forgalmi értéke - a felperes által megjelölt összeggel szemben - az általa csatolt szakvéleményben megjelölt, a gépjármű azonnal elérhető eladási ára, azaz 5.829.00 forint.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, melyet a másodfokú bíróság ítélezése alapjául elfogadott. A Fővárosi Ítéltábla azonban az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkezetéssel az alábbi indokok miatt nem ért egyet.

Előjáróban rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a felperes és a márkakereskedő között 2006. május 11-én megkötött perbeli szerződést a Ptk. 379-384. §-a szerinti szállítási szerződésnek. A szállítási szerződést a jogirodalom határidős-, vagy halasztott adásvételnek is nevezi, mert lényeges eleme, hogy a szerződő felek konkrétan meghatározzák azt az időpontot vagy időszakot, amikor a szállító köteles a szerződés tárgyát képező dolgot a megrendelőnek átadni. A perbeli szerződésben a felek konkrét szállítási határidőben nem állapodtak meg, a szerződésben szállítási határidőként megjelölt „telefoni egyeztetés” kitétel - ahogy erre a felperes is helyesen utalt - nem tekinthető ilyennek. Azt a körülményt, miszerint a szállítás időpontja bizonytalan volt, a felperes édesanyja tanúvallomása is alátámasztotta: „2006. május 11-én rendeltünk meg egy Honda Accord típusú autót... Augusztus 14-én a P. úr telefonon értesített minket, hogy a gépkocsi megérkezett.” (8. jegyzőkönyv, 2. oldal). Mivel a szerződő felek a szállítási szerződés egyik lényeges elemében (szállítási határidő) nem állapodtak meg, ezért köztük nem szállítási szerződés, hanem a Ptk. 365. § (1) és

(2) bekezdése szerinti adásvételi szerződésjött létre (hasonlóan döntött a Legfelsőbb Bíróság a BH1993.184. számú eseti döntésében). A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza: a felperes által becsatolt számlák is igazolják, hogy a felperes a teljes vételárat már a gépjárműnek a márkakereskedő telephelyére történő szállítása előtt kifizette, tehát a vételár megfizetése és a dolog átadása időben elválnak egymástól, ami az adásvételi szerződés esetében számtalan esetben előfordul.

Nem osztja a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a felperes a gépjármű tulajdonjogát birtokbavétel hiányában nem szerezte meg. A Ptk. 117.§ (2) bekezdése értelmében a tulajdonjog megszerzéséhez az átruházásra irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a dolog átadása is szükséges. Az átadás a dolog tényleges birtokba adásával vagy más olyan módon mehet végbe, amely kétségtelenné teszi, hogy a dolog az átruházó hatalmából a tulajdonjog megszerzőjének hatalmába került. A perbeli esetben a márkakereskedő egy meghatározott gépjármű tulajdonjogának átruházására, és felperes birtokába bocsátására, a felperes pedig a vételár megfizetésére és a gépjármű átvételére vállalt kötelezettséget [Ptk. 365. § (1) bekezdés]. A felperes okiratokkal igazolta, hogy a vételárat az alperes részére - még az átvételt megelőzően - maradéktalanul megfizette. G. tanú előadta, hogy az alperes telefonhívására 2006. augusztus 15-én férjével és fiával együtt megjelentek a márkakereskedő telephelyén, ahol kézhez vették a gépjármű kulcsait, a szervizkönyvét, látták az autó nevükre kiállított iratait, valamint a férje és felperes a járművel próbautat tettek, azt megfelelőnek találták. A tanú által előadottakra tekintettel a felperesnek lehetősége lett volna ahhoz, hogy a szerződés szerinti gépjárművet végleg magához vegye (elszállíttassa), és azzal szabadon rendelkezzen. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az ismertetett bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy 2006. augusztus 15-én a perbeli gépjármű a felperes hatalmába került, annak átadása részére megtörtént. Ennek nem mondd ellent az a tény sem, hogy a felperes a gépjárművet annak kulcsaival és irataival együtt a forgalomba helyezés és további megrendelt extra tartozékok beszerelése érdekében a kereskedőnél hagyta, valamint az sem, miszerint a felperes jogi végzettséggel nem rendelkező, a jogi fogalmakat nem ismerő hozzátartozójának (édesanyjának) az alpereshez intézett felszólító levele szerint részükre a kereskedő a „gépkocsit nem adta át”.

Alaptalan az alperesnek azon állítása, hogy a felperes csupán a gépjárművásárláskor szokásos próbautat tette meg. A perbeli esetben ugyanis nem a Ptk. 371.§-a szerinti próbára vétel esete állt fenn, amikor a gépjármű kipróbálását követően a vevő nyilatkozatától függ, hogy az adásvételi szerződés hatályosul-e, hanem a felperes egy hatályos adásvételi szerződés alapján az általa előzetesen kifizetett gépjárművet próbálta ki. A próbaut célja a jelen esetben - ahogy erre a felperes helyesen utalt - nem a gépjármű kiválasztása volt, hanem a felperes arról kívánt meggyőződni, hogy az alperes által eladott gépjármű megfelel-e az adásvételi szerződésben foglaltaknak. Arra is alaptalanul hivatkozott az alperes, hogy a gépjármű birtokbaadására csak annak forgalomba helyezését követően kerülhetett volna sor. A Ptk. kizárólag az ingatlan tulajdonjogának az átruházásához

írja elő kötelező feltételül a tulajdonváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését, a gépjármű tulajdonjogának átruházása hatósági nyilvántartásba vételhez nincs kötve, tehát az forgalomba helyezés nélkül, forgalmi engedély hiányában önmagában is átruházható.

A felperes elsődlegesen a Ptk. 115.§ (3) bekezdése alapján a gépjármű kiadására kérte kötelezni az alperest. A Ptk. 115.§ (3) bekezdése szerint amennyiben a tulajdonos a dolog birtokából kikerült, követelheti annak visszaadását (rei vindicatio). A tulajdonos az említett tulajdonvédelmi eszközzel akkor élhet sikerrel, ha bizonyítani tudja, hogy a tulajdonát képező dolog annak a személynek a birtokában van, akitől azt vissza kívánja szerezni. Az alperes által becsatolt adásvételi szerződés bizonyítja, hogy az alperes a felperes tulajdonát képező gépjárművet harmadik személy részére értékesítette, ezért az alperes annak kiadására nem kötelezhető. Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes elsődleges kereseti kérelmének elutasítása kérdésében - eltérő indokok alapján - helybenhagyta.

A felperes másodlagos kereseti kérelme kártérítés megfizetésére irányult. A felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az alperes a gépjárművet rosszhiszeműen birtokolta, majd jogellenesen rendelkezve értékesítette, és ezzel a magatartásával számára összecszerűen meghatározható kárt okozott.

A Ptk. 187. § (1) bekezdése értelmében a birtokot megszerzi, aki a dolgot magához veszi, vagy akinek az más módon hatalmába kerül (birtokos). Rosszhiszemű birtokos az, aki tudja vagy az adott esetben tőle elvárható gondosság mellett tudnia kellene, hogy a dolgot másnak a dolgon fennálló jogát sértve tartja birtokában. Az alperes beismerte, hogy az érintett gépjárművet a márkakereskedő telephelyéről - a közöttük fennálló szerződésre tekintettel - 2006. október 9-én elszállította. A felperes közeli hozzátartozója még ugyanezen a napon kelt és az alpereshez eljuttatott levelében - a tulajdonjogára hivatkozással - írásban felszólította az alperest a gépjármű kiadására. Az alperes e kérést megtagadta és a felperest a jogvita rendezése érdekében a márkakereskedőhöz irányította. A felperes által mellékelte válaszlevél bizonyította - és ezt az alperes saját előadása is megerősítette -, hogy az alperes a felszólítást követően semmilyen tőle elvárható intézkedést nem tett a gépjármű tulajdonjogának a tisztázása érdekében. Amennyiben az alperes a tőle elvárható gondossággal járt volna el, a felperes panaszát kivizsgálva meggyőződhetett volna arról, hogy a perbeli gépjárművel a felperes tulajdonjogát sértve rendelkezett. Mivel ezt elmulasztotta, a kérelem átvételétől kezdődően egyértelműen a gépjármű rosszhiszemű birtokosának minősül.

A Ptk. 195.§ (3) bekezdése szerint a rosszhiszemű birtokos felelős a dologban bekövetkezett mindazokért a károkért, amelyek a jogosultnál nem következtek volna be. A tulajdonos (jogosult) tehát a kártérítés általános szabályai szerint (Ptk.339.§) követelheti a rosszhiszemű birtokostól a dologban bekövetkezett minden olyan kárának a megtérítését, amely a rosszhiszemű birtoklás eredménye. Ennek alapján kártérítési követelést támaszthat az olyan rosszhiszemű birtokossal

szemben is, aki a dolgon túladott, vagy akinél a dolog elpusztult. Mivel az alperes a gépjárművet értékesítette, a felperes jogosan követelheti tőle a gépjármű eladásával keletkezett kára megtérítését.

Az adásvételi szerződés és pénzfizetési számlák együttesen minden kétséget kizáróan bizonyítják, hogy a felperes a perbeli gépjármű vételáraként a márkakereskedőnek összesen 6.900.000 forintot megfizetett. A felperes az elsőfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a 6.900.000 forint helyett a szakértői véleményben szereplő „utolsó új ár”-nak megfelelő összeget, azaz 6.699.000 forintot is hajlandó kártérítés címén elfogadni. Ezen előadását a felperes a másodfokú tárgyaláson szóban is megerősítette. A másodfokú bíróság a felperes nyilatkozatára [Pp. 3.§ (2) bekezdés] és a gépjárműszakértői véleményben foglaltakra tekintettel kártérítés címén „az utolsó új árnak” megfelelő összeg megfizetésére kötelezte az alperest. A kamatfizetés kezdő időpontját a másodfokú bíróság a felperes hozzátartozója által benyújtott felszólítás időpontjában állapította meg, míg a kamat mértéke tekintetében a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint határozott. Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az alperes összecszerűségére vonatkozó védekezését sem találta elfogadhatónak, mivel bizonyítottnak a jogellenes magatartásával a keresetbeli kárt okozta a felperesnek.

A kifejtett indokokra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a felperes kártérítés iránt előterjesztett kereseti kérelmét túlnyomó részben megalapozottnak találta, ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest pervesztessége arányában az első és másodfokú eljárás során felmerült részperköltség megfizetésére. A másodfokú bíróság a jogi képviselő munkadíját a módosított 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2008. március 13.

Dr. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

